

Vláda s otálením očkovací strategie riskuje další životy. Klausova rebelie zaráží, říká Kaňkovský

vloženo: 22.12.2020, 06.51

ROZHOVOR – Zneklidňuje jej, jak vláda otálí s přípravou očkovací strategie. Lidovecký místopředseda sněmovního Výboru pro zdravotnictví Vít Kaňkovský tvrdí, že každý týden ve zpoždění procesu očkování může stát další ztracené životy. „Jakékoli další váhání vytváří velmi rizikový stav a může ještě více znejistit veřejnost, která už nyní v nemalé míře bohužel očkování proti covid-19 odmítá,“ říká v rozhovoru pro EuroZpravy.cz poslanec za KDU-ČSL i lékař Vít Kaňkovský.

Snaží se v době, kdy na koronavirus umírají lidé, omezit politické hledisko, přesto se kritice kabinetu neubrání. Lidoveckému místopředsedovi sněmovního Výboru pro zdravotnictví Vítu Kaňkovskému vadí, že doposud vláda představila pouze velmi obecné teze k očkování, ale naprosto podle něj chybí rozpracování konkrétních kroků. „Postrádám například, podle jakého klíče si budou lidé rezervovat termín, na kterých místech se bude očkovat, kdo očkování personálně zajistí, jak se budou rozdělovat vakcíny či jaká bude role praktických lékařů a podobně.“

Primáře Centrálních operačních sálů v havlíčkobrodské nemocnici, kde v minulosti i řediteloval, mrzí, že ministerstvo zdravotnictví nezačalo s propagací očkování dříve. „Je velmi nešťastné, že pozitivní kampaň na očkování proti koronaviru začíná až v době, kdy už je veřejnost přehlčena stovkami dezinformačních zpráv i videí. Navíc dosavadní propagace vedená ministerstvem zdravotnictví rozhodně nepatří mezi ty, které zaujmou a v dobrém slova smyslu přesvědčí,“ prezentuje svůj názor ortoped.

Zastupitel Kraje Vysočina se v rozhovoru pro EuroZpravy.cz pozastavuje nad rétorikou bývalého prezidenta Václava Klause, který prohlásil, že se nenechá očkovat. „Je to jeho právo, stejně jako každého jiného občana. Ovšem jeho celkově rebelský postoj vůči opatřením, která mají pomoci pandemii zvládnout, mě zaráží. Od bývalé hlavy státu bych čekal, že se bude vyjadřovat více státnicky a jeho postoje budou moudré,“ míní otec čtyř dětí.

Držitel ocenění Gentleman silnic z listopadu 2017 za pomoc vážně zraněnému motorkáři je líto, že vysoké procento společnosti se staví proti očkování. „Je totiž pravděpodobné, že tím pádem může pandemie v zemi trvat déle než v jiných státech, kde se tolik proti očkování nevymezují,“ varuje Vít Kaňkovský.

NĚMCI UŽ PROCES PROVĚŘUJÍ, ZATÍMCO ČEŠI DUMAJÍ

Pane poslanče Kaňkovský, opozice v souvislosti s očkováním kritizuje strategii i logistiku. Co nejvíce vládě vytýkáte jako sněmovní místopředseda Výboru pro zdravotnictví i jako lékař?

Koronavirovou pandemii považuji za tak zásadní problém, že se v KDU-ČSL snažíme omezit politické hledisko, neboť si opravdu uvědomujeme, jak velký a doposud nezažitý malér řešíme. Nějaké půtky či výpady nyní opravdu nikomu nepomohou. Možná to bude znít jako fráze, ale je nutné spojit síly, abychom situaci vyřešili a viru porazili. Přesto mám výhrady k chystání očkování, u něhož bohužel musím konstatovat, že otálení vlády s přípravou očkovací strategie vytváří velmi rizikový stav, který může znamenat opoždění i v samotné vakcinaci. A může ještě více znejistit veřejnost, která už nyní v nemalé míře bohužel očkování proti covid-19 odmítá. Přitom každý týden ve zpoždění procesu očkování nás může stát další ztracené životy, další ekonomický propad i ohrožení populace, a to nejen zdravotními riziky, ale také sociálními problémy jako je ztráta zaměstnání, exekuce a tak dále. A osobně mě konkrétně mrzí, že doposud vláda představila pouze velmi obecné teze k očkování, ale naprosto chybí rozpracování konkrétních kroků.

Můžete přiblížit, o jaké zásadní kroky se jedná?

Postrádám například, podle jakého klíče si budou lidé rezervovat termín, na kterých místech se bude očkovat, kdo očkování personálně zajistí, jak se budou rozdělovat vakcíny či jaká bude role praktických lékařů a podobně. Zde by bylo velmi efektivní, kdyby před vlastním očkováním praktičtí lékaři vystavili svému pacientovi potvrzení, že nemá zdravotní překážky k očkování, což by následně velmi urychlilo vlastní očkování v centru, ale s praktiky musí začít jednat vláda. A zvláště nemocnice v krajích potřebují co nejdříve informace, jaký rozsah očkování se od nich očekává, aby měly čas se na očkování připravit. Už nyní v nich zajišťujeme kromě péče o kovidové, ale i ostatní pacienty také testování PCR testy, antigenní testování a do toho všeho bude očkování další povinností. A už v této chvíli lidově řečeno zdravotníci padají na ústa.

Kdybyste se měl vyjádřit k počínání kabinetu z politického hlediska, jaké by bylo vaše hodnocení?

Pokud budu známkovat jako ve škole, pak za přípravu očkování píši čtyřku. Například Němci už nanečisto proces očkování prověřují, aby byli na vše připraveni. A my Češi ještě stále dumáme.

Do České republiky má celkem dorazit pět druhů vakcín, jaká je nejlepší a není škoda, že si lidé nebudou moci vybrat?

Necítím se být povoláným, abych hodnotil, která vakcína je lepší či horší. Věřím, že všechny, které si Česká republika objednala, budou účinné a bezpečné. Z hlediska jejich užití jsou jistě o něco výhodnější ty, které nevyžadují skladování při teplotách -70 stupňů. Nepopíratelnou výhodou v praxi pak bude mít vakcína, která vyžaduje pouze jednu dávku.

Jakou jistotu má laik, že vakcína před aplikací byla řádně skladována?

Zdravotnická zařízení mají nastaven velmi přísný režim skladování vakcín. Nemocnice běžně s vakcínami pracují a na jejich skladování dohlíží Státní ústav pro kontrolu léčiv, který pravidelně tyto procesy kontroluje. Není třeba se obávat, že by stanovené podmínky nebyly dodrženy.

Mělo by být podle vás očkování povinné?

Za mě nikoliv. Osobně jsem hlasoval pro dobrovolnost očkování proti covid-19, protože existuje řada lidí, kteří se očkovat nechťejí, a je to jejich právo, byť jsou mnohdy ovlivněni někdy velmi agresivní a naprosto nekorektní antikampaní. Situace s koronavirem je mimořádná, a proto bych si přál, aby se naočkovat nechalo co nejvíce lidí. Zároveň je ale třeba respektovat i rozhodnutí jeho odpůrců. Navíc kdyby bylo očkování uzákoněno jako povinné, pak se obávám, že by se nevole vůči němu mohla ještě zvýšit.

Nepřekvapilo vás, kolik lidí se staví zamítavě k aplikaci vakcíny?

Už z minulosti je známo, že v České republice existuje určitá část veřejnosti, která je proti jakémukoliv

očkovaní. Přiznám se ale, že tak velké procento lidí (téměř polovina - pozn. red.), kteří zatím říkají, že se očkovat proti onemocnění covid-19 rozhodně nenechají, mě překvapuje a jako lékaři je mně to líto. Je totiž pravděpodobné, že tím pádem může pandemie v zemi trvat déle než v jiných státech, kde se tolik proti očkovaní nevymezují.

Váš kolega z Poslanecké sněmovny, rovněž lékař, Vlastimil Válek z TOP 09 poukazuje, že ministerstvo zdravotnictví neprovádí přílišnou osvětu. Kromě muzejního inzerátu zatím resort v PR nic nepředvedl. Nemělo s kampaní začít už mnohem dříve? Zahájit propagaci v době, kdy vakcína míří do země, není ideální.

To rozhodně. Naprosto s profesorem Válkem souhlasím. Je velmi nešťastné, že pozitivní kampaň na očkování proti koronaviru začíná až v době, kdy už je veřejnost přehlčena stovkami dezinformačních zpráv i videí. Navíc dosavadní propagace vedená ministerstvem zdravotnictví rozhodně nepatří mezi ty, které zaujmou a v dobrém slova smyslu přesvědčí.

Bývalý prezident Václav Klaus prohlásil, že se nenechá očkovat. Co říkáte jeho názoru? Prohlášení přichází v době, kdy odborníci žádají authority, aby kampaň podpořily...

Je to jeho právo, stejně jako každého jiného občana. Ovšem jeho celkově rebelský postoj vůči opatřením, která mají pomoci pandemii zvládnout, mě zaráží. Od bývalé hlavy státu bych čekal, že se bude vyjadřovat více státnicky a jeho postoje budou moudré.

SPORTOVCI MOHOU V KAMPANI ZASTOUPIT VÁHAVÉ POLITIKY

Jak ale má národ propagaci věřit, když kromě Klause, váhá i premiér Andrej Babiš, který sice tvrdí, že se očkovat nechá, ale konečné slovo bude mít jeho ošetřující lékař? Nejvyšší ústavní činitel Miloš Zeman se rozhodl, že vakcínu si nechá aplikovat v soukromí, jak uvedl v neděli pro CNN Prima News.

Prezidentovo oznámení vítám. Co se týče ostatních českých představitelů, tak je to zajímavá otázka, zvláště v kontrastu s chováním předních státníků jiných zemí. Znovu bych ale zdůraznil to, že každý má právo si vyhodnotit svůj zdravotní stav i postoj k očkovaní. Na druhé straně by pak ale měli politici velmi dobře zvážit, jak svoje osobní rozhodnutí zdůvodní a ozřejmí veřejnosti.

Mimochodem, ministerský předseda svoji nerozhodnost zdůvodňuje absencí sleziny. Lékaři ale tvrdí, že právě pacienti, jimž chybí, by měli být očkovaní v první řadě, souhlasíte?

Obecně se skutečně lidem s absencí sleziny očkování doporučuje. Ale neznám celkový zdravotní stav pana premiéra a z etického hlediska by bylo nevhodné jeho dosavadní nerozhodnost komentovat.

Proč se ale v České republice nedaří kromě Zemana sehnat další velké osobnosti jako například ve Velké Británii? Například královna Alžběta II. prohlásila, že se před kamerou nechá očkovat, kampaň podpořil i bývalý člen legendární kapely The Beatles Paul McCartney.

Pevně věřím, že se řada osobností v České republice, které očkování veřejně podpoří, nakonec najde. Pokud nebudou mít odvahu přední tuzemští politici, tak doufám, že se této důležité role chopí osobnosti z akademické obce, známí umělci či vrcholoví sportovci. Prostě lidé, které veřejnost zná, umí se s nimi ztotožnit a důvěřuje jim.

Necháte se vy osobně očkovat?

Ano, zcela jistě. Chci i tímto malým osobním krokem přispět ke zvládnutí pandemie. Usiluji o to, abych byl bezpečnější k lidem ve svém okolí. A to zejména vůči svému nemocnému tatínkovi a dalším svým blízkým. Samozřejmě i k mým pacientům.

Co byste vzkázal lidem, kteří vakcínu odmítají jen z důvodu, že její vývoj prošel rychlým

režimem?

Vývoj všech vakcín, kterými se bude v zemi očkovat, prošel standardním procesem klinických zkoušek a vakcíny byly testovány na vysokém počtu dobrovolníků. Šlo o zrychlený, ale nikoliv, a to zdůrazňuji, šízený proces, který navíc musí stvrdit svým schválením Evropská agentura pro léčivé přípravky, jež je zvláště u vakcín velmi přísná. Podle mne riziko vakcín proti covid-19 je na podobné úrovni jako například u vakcín proti chřipce.

Je reálné, aby do léta prošlo očkováním sedm milionů lidí, jak tvrdí koordinátor vakcinační strategie Zdeněk Blahuta?

Rád bych tomu věřil, ale stoprocentně o tom přesvědčený nejsem. Hodně bude záležet na dvou věcech, a to zda se podaří alespoň částečně dohnat ztrátu v přípravě očkování a za druhé, jestli skutečně v požadovaných počtech vakcíny do České republiky během prvního pololetí roku 2021 dorazí.

Jak moc je velkou komplikací, že antigenní testování započalo o dva dny dříve, než mělo? Místo v pátek propuklo už ve středu?

Problém byl v připravenosti některých odběrových a testovacích míst, zvláště těch menších. Některé z nich tento překvapivý krok ze strany ministerstva zdravotnictví rozladil, nebylo to vůči nim moc fér.

Na antigenní testování spoléhá před svátky mnoho lidí a podstupují jej, aby nenakazili prarodiče na Štědrý den. Nehrozí ale nebezpečí, že lidem už nikdo neřekl, že platný výsledek je pouze v momentu odběru a pak, když dotyčný přijde do kontaktu s jinou osobou, může být vše jinak? Mnozí totiž žijí v mylné, naivní představě, že pokud se nechali otestovat, tak automaticky nejsou infekční.

Ano, to je velká potíž a opakovaně jsem na problém upozorňoval nejen já. Antigenní test může lidem před vánočními svátky skutečně pomoci, pokud dobře načasují své testování bezprostředně před plánovanou návštěvou. Ale pokud se nechali otestovat například 18. prosince a za rodiči vyrazí až 26. prosince, tak je jim test k ničemu. Naopak v nich pak může vyvolat falešný pocit bezpečí, přitom v mezidobí se skutečně mohou nakazit.

Jak by se lidé měli o Vánocích chovat, aby infekční nákaza po svátcích nenabrala na větší intenzitě?

Rozumně. Víím, že velice snadno a lehce se to říká. Letos je opravdu důležité se oprostít od shlukování většího počtu lidí a pro jednou oželeť velké vánoční oslavy, různé sešlosti i večírky. Bohužel pandemie zasahuje i do vánočních bohoslužeb a řady vánočních tradic, což je bolestné. Je to pro všechny těžké, ale letos je opravdu moudré prožít Vánoce v tišší radosti, v kruhu rodiny a podle možnosti také vyrazet do přírody. Hlavně bychom si měli užívat přítomnosti těch opravdu nejbližších, na které mnohdy přes rok nemáme tolik času, jak bychom si přáli.